

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 285/2524

นายสรวง ธารณสินโจทก์ นายหยัด หรือประหยัด แจ่มมงคล กับพวกจำเลย นายหยัด หรือประหยัด แจ่มมงคลผู้ร้อง
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1599, ป.พ.พ. มาตรา 1367, ป.พ.พ. มาตรา 1750, ป.วิ.พ. มาตรา 287

ย่อ / หลักกฎหมาย

เจ้าของที่ดินมารดาจำเลยที่ 1,2 กู้เงิน เมื่อตายแล้วจำเลยที่ 2 กู้เงินโจทก์เพิ่ม และเจ้าหนี้เดิม
ทำเป็นสัญญาที่จำเลยที่ 2 กู้ขึ้นใหม่ ศาลพิพากษาให้จำเลยที่ 2 ใช้หนี้โจทก์ โจทก์ยึดที่ดินส่วนที่
จำเลยที่ 1 ครอบครองเป็นส่วนสัดแล้วไม่ได้ จำเลยที่ 1 ร้องชดเชยทรัพย์ได้ ไม่ใช่เจ้าของรวมที่จะต้อง
ขอคืนส่วนศาลชั้นต้นพิพากษาให้ถอนการยึดที่ดินส่วนทิศใต้ครึ่งหนึ่งซึ่งจำเลยที่ 1 ครอบครองอยู่
ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยข้อกฎหมายว่า "ผู้ร้องและจำเลยที่ 2 ต่างเป็น
บุตรของนางวอนได้ปลูกบ้านอยู่บนที่ดินแปลงนี้คนละครึ่ง โดยผู้ร้องอยู่ทางด้านทิศใต้ จำเลยที่ 2
ปลูกอยู่ทางทิศเหนือโดยอยู่รวมเรือนเดียวกับนางวอนผู้ร้องได้ปลูกเรือนอยู่ในที่ดินของนางวอน
ทางด้านทิศใต้ นับถึงบัดนี้เป็นเวลา 20 ปีแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2511 นางวอนได้กู้เงินโจทก์ 12,000 บาท
โจทก์คิดดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี ได้เอาที่ดินและบ้านที่อยู่อาศัยเป็นประกันต่อมาปี พ.ศ. 2512
นางวอนถึงแก่กรรมและยังมิได้ชำระหนี้ที่ยืมมาตอนนางวอนถึงแก่กรรมจำเลยที่ 2 ได้ยืมเงินโจทก์
5,000 บาท เพื่อจัดการศพนางวอน ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 จำเลยที่ 2 ได้ทำหนังสือสัญญากู้ให้
โจทก์ไว้ฉบับหนึ่งแทนสัญญากู้เดิมโดยเอาต้นเงินเดิมและดอกเบี้ยที่ค้างกับที่จำเลยที่ 2 กู้เพิ่ม
5,000 บาทมารวมเป็นต้นเงิน 35,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี มิได้กำหนดเวลาชำระเงินและ
เอาที่ดินพิพาทที่โจทก์นำยึดพร้อมบ้านที่จำเลยที่ 2 อาศัยอยู่เป็นหลักประกันปัญหาว่าที่ดินพิพาท
เฉพาะส่วนทางทิศใต้ครึ่งหนึ่งที่ผู้ร้องปลูกบ้านอยู่เป็นของผู้ร้องหรือเป็นของนางวอนเจ้ามรดกซึ่ง
ยังไม่ได้แบ่งให้แก่ทายาทได้พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ขณะที่นางวอนยังมีชีวิตอยู่ไม่ปรากฏว่านางวอน
เอาที่ดินที่โจทก์นำยึดโอนให้ผู้ร้องหรือจำเลยที่

คำพิพากษา

2 ที่ดินแปลงนี้จึงเป็นสิทธิของนางวอน แต่ครั้งเมื่อปี พ.ศ. 2512 นางวอนถึงแก่กรรมบรรดา
ทรัพย์มรดกของนางวอนรวมทั้งที่พิพาทจึงเป็นมรดกของนางวอนและตกให้แก่ทายาทคือผู้ร้อง
และจำเลยที่ 2 ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1599 ตามคำของผู้ร้องและจำเลยที่
2 ซึ่งได้มาเบิกความเป็นพยานโจทก์ว่า ผู้ร้องแยกครอบครัวไปอยู่ต่างหากจากบ้านแม่ราว 20 ปี
โดยไปปลูกบ้าน ปลูกพืชผักอยู่ทางทิศใต้ ผู้ร้องกับจำเลยที่ 2 ไม่ถูกกัน จำเลยที่ 2 ครอบครองที่ดิน
ส่วนทิศเหนือไม่เคยเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับที่ดินส่วนทิศใต้ที่ผู้ร้องทำกินอยู่ พฤติการณ์ระหว่างผู้ร้องกับ
จำเลยที่ 2 เป็นดังนี้ เห็นได้ว่าตั้งแต่นางวอนถึงแก่กรรมเป็นต้นมา ผู้ร้องกับจำเลยที่ 2 ได้แบ่งปัน
ทรัพย์มรดกโดยต่างเข้าครอบครองที่ดินพิพาทเป็นส่วนสัดคือจำเลยที่ 2 ได้ทางเหนือ ผู้ร้องได้
ทางใต้ ผู้ร้องยึดถือทรัพย์สินส่วนที่ผู้ร้องครอบครองโดยเจตนายึดถือเพื่อตน ผู้ร้องจึงได้
สิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1367, 1750 วรรคแรก โจทก์ไม่มี
สิทธิที่จะบังคับเอาทรัพย์ส่วนที่ตกเป็นของผู้ร้องแล้วได้โจทก์ฎีกาอีกข้อหนึ่งว่า หากศาลฟังว่าที่ดิน
แปลงนี้เป็นของผู้ร้องครึ่งหนึ่ง ผู้ร้องก็ควรยื่นคำร้องขอคืนส่วนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง มาตรา 287 นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ร้องและจำเลยต่างแยกกันปกครอง

เป็นส่วนสัดมีได้ร่วมกันครอบครอง ผู้ร้องกับจำเลยที่ 2 จึงไม่ได้เป็นเจ้าของร่วมกัน ผู้ร้องจึงไม่
จำต้องขอถอนส่วน"พิพากษายืน

องค์คณะ

สำเนียง ด้วงมหาสอน · สนิท อังสุสิงห์ · ศักดิ์ สอนองชาติ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://thaideka.online/deka/285/2524>